

Міністерство освіти і науки України
Український державний університет імені Михайла Драгоманова

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
Декан педагогічного факультету
Олександренко
ПЕДАГОГІЧНИЙ
ФАКУЛЬТЕТ
« 31 » _____ року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
(вибіркової)

Культурологія дозвілля

освітньо-професійної програми «Педагогіка дозвілля»

галузі знань: 01 Освіта / Педагогіка

спеціальності: 011 Освітні, педагогічні науки

першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

шифр за навчальним планом ВВ2.2

Робоча програма розроблена на підставі навчальної програми «Культурологія дозвілля», затвердженої на засіданні Вченої ради педагогічного факультету УДУ імені Михайла Драгоманова «31» «серпня» 2023р., протокол № 1.

Розробник програми:

Кушнірук С.А. – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки педагогічного факультету Українського державного університету імені Михайла Драгоманова.

Затверджено на засіданні кафедри педагогіки
«25» серпня 2023 р., протокол № 1

Завідувач кафедри

доктор пед наук, проф.. С.А. Кушнірук

I. Опис навчальної дисципліни
Шифр дисципліни ВВ 2.2

Загальні характеристики навчальної дисципліни	Навчальне навантаження з навчальної дисципліни		Методи навчання і форми контролю
Галузь знань <i>01 Освіта / Педагогіка</i> (шифр, назва)	Кількість кредитів — 3		Методи навчання <i>лекції, пояснення, розповіді, бесіди, спостереження, ілюстрування, вправи, демонстрування, навчальні дискусії, презентація.</i>
Спеціальність <i>011 Освітні, педагогічні науки</i> (код, назва)	Загальна кількість годин - 90		
	Денна	Заочна	
Освітній ступінь (бакалавр)	Лекції:		
	18	6	
	Семінарські заняття:		
Робоча	12	4	
Рік вивчення освітнього компоненту за навчальним планом 2	Лабораторні заняття:		Форми поточного контролю - <i>усний контроль</i> : індивідуальне та фронтальне опитування, співбесіда; доповіді; - <i>письмовий контроль</i> : презентації теорії (теми на вибір); письмові роботи на задану тему; модульні письмові роботи; - <i>самоконтроль</i> — уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.
	Самостійна робота:		
Семестр 4			
Тижневе навантаження (год.) аудиторне 3, самостійна — 4.	60	80	
	Співвідношення аудиторних годин і годин СРС:		
Мова навчання — українська	1/2	1/8	

Предмет вивчення навчальної дисципліни — об'єктивні закономірності світового і національного культурних процесів, явища матеріальної і духовної культури, чинники виникнення, формування і розвитку культурних інтересів і потреб людей, їх участі в збереженні, примноженні і передачі культурних цінностей у сфері дозвілля і рекреації.

Міждисциплінарні зв'язки викладання дисципліни «Культурологія дозвілля» узгоджується із подальшим вивченням циклу науково-предметної підготовки (теорія культурно-освітньої дозвіллевої діяльності, рекреалогії дозвілля, організації дозвіллевих об'єднань та ін.).

Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчання навчальної дисципліни «Культурологія дозвілля» є формування знань, умінь та навичок, необхідних для організації та ведення культурно-дозвіллевої діяльності з різними категоріями населення.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Культурологія дозвілля» є:
— ознайомлення студентів із теоретичними засадами культурології дозвілля;

- усвідомлення студентами сучасних тенденцій культурної глобалізації та її вплив на культуру дозвілля;
- усвідомлення специфіки національних процесів у сфері дозвілля в контексті глобалізації;
- формування уявлення про специфіку розвитку сфери дозвілля та становлення індустрії дозвілля;
- оволодіння студентами спеціальними знаннями, уміння та навичками в сфері організації педагогічно спрямованої дозвіллевої діяльності.
- засвоєння навичок аналізу практичного досвіду та пошуку інноваційних рішень проблем культурного дозвілля, самостійної роботи над базовими джерелами, документами та публікаціями.

II. Основні програмні результати навчання та компетентності, які вони формують:

№з/п	Результати навчання	Компетентності
1.	ПРН6. Уміти виявляти інтереси і потреби населення в різних видах культурно-дозвіллевої діяльності та рекреації з урахуванням специфіки, віку, статі, освіти.	ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, національні цінності й досягнення суспільства на основі розуміння закономірностей розвитку в галузі культурно-освітньої діяльності, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство.
2.	ПРН8. Уміти оцінювати власні професійні здобутки та визначати перспективи власного професійного розвитку.	ЗК4. Володіння культурою мислення, здатність до узагальнення, аналізу, сприйняття інформації, постановці мети і вибору шляхів її досягнення.
3.	ПРН9. Здатність впроваджувати новаторський досвід роботи з дітьми, підлітками, дорослими, залучати їх до активної культурно-дозвіллевої діяльності.	ФК8. Здатність розуміти культурні тенденції дозвіллевої діяльності та вміти передбачати їх перспективи. ФК9. Здатність працювати у полікультурному середовищі.

III. Примірний тематичний план дисципліни

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин / 3 кредити ECTS.

№ з/п	Назви модулів і тем	Кількість годин (денна форма навчання)					Кількість годин (заочна форма навчання)				
		Аудиторні	Лекції	семінарські	практичні	СРС	Аудиторні	Лекції	семінарські	практичні	СРС
1.	Модуль 1. Теоретико-методологічні основи культурології дозвілля										
1.1	Тема 1.1. Культура дозвілля: предмет, завдання, зміст	4	2	2		8	1	1			10
1.2	Тема 1.2. Історія та сучасний стан розвитку сфери дозвілля як складової соціокультурного простору	6	4	2		8	1	1			14
2.	Модуль 2. Трансформація сфери дозвілля в епоху глобалізації										
2.1	Тема 2.1. Культурна глобалізація та її вплив на культуру дозвілля	4	2	2		8	1	1			10

2.2	Тема 2.2. Культурно-дозвіллева діяльність як сфера державної політики	4	2	2		9	1	1			10
Модуль 3. Культурологічні характеристики основних видів і форм дозвіллевої діяльності											
3.1	Тема 3.1. Особливості культурно-дозвіллевої діяльності з різними категоріями населення	4	2	2		9	3	1	2		10
3.2.	Тема 3.2. Педагогічний потенціал дозвілля в умовах нової соціокультурної реальності	4	2	2		9	1	1			10
3.3.	Тема 3.3. Соціокультурні технології в сфері дозвілля	4	4			9	2		2		16
Разом:		30	18	12		60	10	6	4		80

IV. Зміст навчальної дисципліни

№ з/п	4.1. Назва модулів, тем та їх зміст	Кількість годин			
		денна		заочна	
		всього	лекції	всього	лекції
1.	Модуль 1. Теоретико-методологічні основи культурології дозвілля				
1.1.	Культура дозвілля: предмет, завдання, зміст <i>Зміст теми.</i> Предмет, завдання, актуальність культурології дозвілля. Характеристика дозвілля і дозвіллевої діяльності: поняття, концепції, структура, принципи, функції, види та специфічні ознаки дозвілля. Класифікація дозвілля в концепціях закордонних учених. Принципи культури дозвілля: історичність; ціле-раціональність; соціальна прийнятність; новизна; наповненість; пізнавальність. <i>Рекомендовані інформаційні джерела</i> 1-3; 5; 16; 26; 29; 30; 32; 40-43.	4	2	1	1
1.2.	Тема 1.2 Історія та сучасний стан розвитку сфери дозвілля як складової соціокультурного простору Історичний підхід дослідження дозвілля: періодизація та основні досліджувані тенденції. Дозвілля як фактор регулювання соціального життя в історичному контексті. Соціально-виховний вплив дозвіллевої діяльності за різні історичні періоди. Основні закономірності історичного розвитку сфери дозвілля. Античне	6	4	1	1

	<p>дозвілля як умова розвитку особистості. Особливості середньовічних форм організації дозвілля. Становлення та розбудова сфери дозвілля у Новий час. Дослідження дозвілля в контексті різних наукових галузей за кордоном. Соціальна сутність дозвілля. Дозвілля в житті людини.</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела</i> 1-5; 16; 27-29; 30; 32; 40-43.</p>				
2.	Модуль 2. Трансформація сфери дозвілля в епоху глобалізації				
2.1.	<p>Культурна глобалізація та її вплив на культуру дозвілля</p> <p><i>Зміст теми.</i> Глобалізація як світоглядна ідея та стратегія. Сутність та зміст сучасної глобальної культури. Вплив культури на духовне і соціальне життя людини. Культура як головний аспект глобалізації. Масова культура як складне багатофункціональне соціокультурне явище. Основні функції масової культури в постіндустріальному суспільстві: комерційна, споживча, інформаційно-гносеологічна, ціннісно-орієнтована. Основні завдання сучасної масової культури. Проблем сучасної культурної ситуації в Україні. Масова культура як “індустрія дозвілля”. Кризові явища у сфері культури.</p> <p>Специфіка національних процесів у сфері дозвілля в контексті глобалізації. Національна культура як багатокomпонентна система. Національно-ментальні особливості організації дозвілля. Етнокультура, етнокультурні та ментальні відмінності у проведенні дозвілля. Національна культура та її залежність від глобалізаційних процесів. Дитяча та молодіжна субкультура. Національне та транснаціональне в організації вільного часу.</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела</i> 1-5; 16; 27-29.</p>	4	2	1	1
2.2.	<p>Культурно-дозвіллева діяльність як сфера державної політики</p> <p><i>Зміст теми.</i> Нормативно-правове забезпечення культурного розвитку України. Нормативно-правові акти, що регулюють окремі галузі культурної сфери: бібліотечну, музейну, театральну, архівну, видавничу справу, кінематографію тощо. Особливості культурних процесів та забезпечення соціокультурних інтересів суспільства в регіонах. Регіональні програми розвитку культурно-дозвіллевих напрямів діяльності. Індикатори ефективності</p>	4	2	1	1

	<p>культурної політики. Проблематика культурної політики в системі національної безпеки.</p> <p>Соціокультурні інституції: профільні наукові інститути; заклади освіти; сімейне дозвілля; центри дитячої та юнацької творчості; територіальні громади як інститути соціального виховання; клубні установи за місцем проживання; парки культури та відпочинку; заклади оздоровлення та відпочинку (дитячі культурно-оздоровчі табори); музеї; фонди; арт-центри; галереї; громадські організації та ін.; суб'єкти приватного права, що виконують важливі для суспільства функції та представляють інтереси фахової спільноти у сфері культури і мистецтва. Актуальність розвитку державно-приватного партнерства у сфері культурної політики.</p> <p>Культурна дипломатія. Мережа культурних інституцій за кордоном.</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела</i> 1-5; 7-10; 14; 18; 21; 29; 32.</p>				
3.	Модуль 3. Культурологічні характеристики основних видів і форм дозвілєвої діяльності				
3.1.	<p>Особливості культурно-дозвілєвої діяльності з різними категоріями населення</p> <p><i>Зміст теми.</i> Характеристика різних категорій потенційних учасників культурно-дозвілєвої діяльності: за місцем проживання, віком, професією, соціальним станом, уподобаннями. Знання особливостей цільової аудиторії як важлива умова ефективної організації культурно-дозвілєвої діяльності.</p> <p>Культурно-дозвілєва діяльність з дітьми та підлітками. Соціально-психологічні особливості сучасного підростаючого покоління. Основні форми роботи з дітьми та підлітками. Специфіка організації групової, колективної та індивідуальної культурно-дозвілєвої діяльності.</p> <p>Аматорські об'єднання та їх характеристика. Види і жанри самодіяльної творчості.</p> <p>Клуби за інтересами як вид індивідуальної і колективної діяльності у вільний час. Формальні і неформальні об'єднання: соціально-демографічні особливості та напрями діяльності.</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела</i> 1-5; 7-10.</p>	4	2	3	1
3.2.	<p>Педагогічний потенціал дозвілля в умовах нової соціокультурної реальності</p> <p><i>Зміст теми.</i> Педагогічна сутність вільного</p>	4	2	1	1

	<p>часу та культурного дозвілля. Дозвілля в системі життєвих цінностей сучасної людини. Проблема переосмислення місця і ролі дозвілля в контексті розвитку особистості в культурно-освітньому просторі.</p> <p>Особливості соціалізації особистості в дозвіллевих установах. Роль українського фольклору, традицій у вихованні дітей та підлітків. Особливості масової роботи з різними категоріями населення.</p> <p>Напрями, форми, методи соціально-педагогічної діяльності у сфері дозвілля. Проблема доцільності відродження національної моделі проведення вільного часу та культурно-дозвіллевої діяльності.</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела</i> 1-5; 9; 10; 28.</p>				
3.3.	<p>Соціокультурні технології в сфері дозвілля <i>Зміст теми.</i> Сутність понять “технологія”, “метод” “методика” “форма”. Типи соціокультурних технологій: культуротворчі, рекреаційно-оздоровчі, освітні, рекреаційно-оздоровчі, реабілітаційні, інформаційні, демонстраційні, управлінські та інноваційні технології. Культурологічний і педагогічний потенціал технологічних інновацій.</p> <p>Культуротворчі технології: художньо-розвиваючі, культурно-охоронні, художньо-творчі та ін. Особливості проектно-дільності в сфері дозвілля. Успішні вітчизняні та закордонні практики в сфері соціокультурного проектування. Гуманітарна спрямованість анімаційних технологій – попередження відчуження особистості в суспільстві та суспільних відносинах. Технології соціокультурної реабілітації для особистого розвитку та соціалізації людей, котрі потребують соціального захисту та підтримки (інваліди, безробітні, мігранти, діти-сироти, особи похилого віку, самотні). Характеристика реабілітаційних методів і форм: бібліотерапія, театральна терапія, садотерапія, імпотерапія, фітотерапія, музикотерапія, казкотерапія та ін.</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела</i> 2; 3; 5; 9-11; 34; 37.</p>	4	4	2	0

4.2. Плани семінарських занять

№ з/п	Теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	<p>Культура дозвілля: предмет, завдання, зміст (Тема 1.1.)</p> <p>1. Предмет, завдання, актуальність культурології дозвілля.</p> <p>2. Характеристика дозвілля і дозвіллевої діяльності: поняття, концепції, структура, принципи, функції, види та специфічні ознаки дозвілля.</p> <p>3. Класифікація дозвілля в концепціях закордонних учених.</p> <p>4. Принципи культури дозвілля: історичність; ціле-раціональність; соціальна прийнятність; новизна; наповненість; пізнавальність.</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела:</i></p> <p>1. Бочелюк В. Й. Дозвіллезнавство : навч. посіб. / В. Й. Бочелюк, В. В. Бочелюк. Київ : Центр навч. літ., 2006. 208 с.</p> <p>2. Бойко О. П. Культура дозвілля в суспільстві ризику : монографія / О. П. Бойко. Суми : УАБС НБУ, 2011. 285 с.</p> <p>3. Кірсанов В. В. Теоретико-методологічні та методичні засади педагогічної діагностики організації дозвілля : монографія / В. В. Кірсанов. Київ : Альтпресс, 2006. 352 с.</p> <p>4. Петрова І. В. Історія дозвілля: проблеми періодизації / І. В. Петрова // Вісн. Держ. акад. кер. кадрів культури і мистецтв. 2009. № 4. С. 39–43.</p>	2	
2.	<p>Історія та сучасний стан розвитку сфери дозвілля як складової соціокультурного простору (Тема 1.2.)</p> <p>1. Дозвілля як фактор регулювання соціального життя в історичному контексті.</p> <p>2. Античне дозвілля як умова розвитку особистості.</p> <p>3. Особливості середньовічних форм організації дозвілля.</p> <p>4. Становлення та розбудова сфери дозвілля у Новий час.</p> <p>5. Розвиток дозвілля на сучасному етапі.</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела:</i></p> <p>1. Бочелюк В. Й. Дозвіллезнавство : навч. посіб. / В. Й. Бочелюк, В. В. Бочелюк. — Київ : Центр навч. літ., 2006. — 208 с.</p> <p>2. Кірсанов В. В. Теоретико-методологічні та методичні засади педагогічної діагностики організації дозвілля : монографія / В. В. Кірсанов. — Київ : Альтпресс, 2006. — 352 с.</p> <p>3. Кэндо Т. Досуг и популярная культура в динамике и развитии / Т. Кэндо // Личность. Культура. Общество. 2000. Т. 2, вып. 1. С. 283-308.</p> <p>4. Максимовська Н. О. Наукові засади розвитку соціальної педагогіки дозвілля / Н. О. Максимовська // Освіта та педагогічні науки. 2012. № 5/6. С. 37-42. 337.</p> <p>5. Петрова І. В. Історія дозвілля: проблеми періодизації / І. В. Петрова // Вісн. Держ. акад. кер. кадрів культури і мистецтв.</p>	2	

	<p>2009. № 4. С. 39–43.</p> <p>6. Стеббинс Р. А. Свободное время: к оптимальному стилю досуга (взгляд из Канады) / Р. А. Стеббинс // Социол. исслед. 2002. № 11. С. 92–99.</p>		
3.	<p>Культурна глобалізація та її вплив на культуру дозвілля (Тема 2.1.)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Культура як головний аспект глобалізації. 2. Масова культура як складне багатофункціональне соціокультурне явище. 3. Основні функції масової культури в постіндустріальному суспільстві. 4. Основні завдання сучасної масової культури. 5. Проблем сучасної культурної ситуації в Україні. 6. Кризові явища у сфері культури. 7. Глобалізація як світоглядна ідея та стратегія. Сутність та зміст сучасної глобальної культури. <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бочелюк В. Й. Дозвіллезнавство : навч. посіб. / В. Й. Бочелюк, В. В. Бочелюк. Київ : Центр навч. літ., 2006. — 208 с. 2. Бойко О. П. Культура дозвілля в суспільстві ризику : монографія / О. П. Бойко. — Суми : УАБС НБУ, 2011. — 285 с. 3. Зборовский Г. Е. Социология досуга и социология культуры: поиск взаимодействия / Г. Е. Зборовский // Социол. исслед. 2006. № 12. С. 54–59. 4. Петрова І. В. Історія дозвілля: проблеми періодизації / І. В. Петрова // Вісн. Держ. акад. кер. кадрів культури і мистецтв. 2009. № 4. С. 39–43. 	2	
4.	<p>Культурно-дозвіллева діяльність як сфера державної політики (Тема 2.2.)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Нормативно-правове забезпечення культурного розвитку України. 2. Нормативно-правові акти, що регулюють окремі галузі культурної сфери. 3. Проблематика культурної політики в системі національної безпеки. 4. Соціокультурні інституції. 5. Культурна дипломатія. Мережа культурних інституцій за кордоном. <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бочелюк В. Й. Дозвіллезнавство : навч. посіб. / В. Й. Бочелюк, В. В. Бочелюк. Київ : Центр навч. літ., 2006. 208 с. 2. Бойко О. П. Культура дозвілля в суспільстві ризику : монографія / О. П. Бойко. Суми : УАБС НБУ, 2011. 285 с. 3. Зборовский Г. Е. Социология досуга и социология культуры: поиск взаимодействия / Г. Е. Зборовский // Социол. исслед. — 2006. № 12. С. 54–59. 4. Петрова І. В. Історія дозвілля: проблеми періодизації / І. В. Петрова // Вісн. Держ. акад. кер. кадрів культури і мистецтв. — 	2	

	2009. № 4. С. 39–43.		
5.	<p>Особливості культурно-дозвіллевої діяльності з різними категоріями населення(Тема 3.1.)</p> <p>1. Характеристика різних категорій потенційних учасників культурно-дозвіллевої діяльності: за місцем проживання, віком, професією, соціальним станом, уподобаннями.</p> <p>2. Культурно-дозвіллева діяльність з дітьми та підлітками. Основні форми роботи з дітьми та підлітками.</p> <p>3. Специфіка організації групової, колективної та індивідуальної культурно-дозвіллевої діяльності.</p> <p>4. Аматорські об'єднання та їх характеристика. Види і жанри самодіяльної творчості.</p> <p>5. Клуби за інтересами як вид індивідуальної і колективної діяльності у вільний час.</p> <p>6. Формальні і неформальні об'єднання: соціально-демографічні особливості та напрями діяльності.</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела:</i></p> <p>1. Бабенко Н. Б. Соціологія вільного часу і дозвілля : навч. посіб. / Н. Б. Бабенко. К. : ДАКККіМ, 2006. 196 с.</p> <p>2. Балахтар В. В. Педагогічні засади організації дозвілля дітей та підлітків у системі позашкільної освіти в Україні (1960–1991 рр.) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.01 „Загальна педагогіка та історія педагогіки» / Балахтар Валентина Вікторівна; Прикарпат. нац. ун-т ім. В. Стефаника. Івано-Франківськ, 2010. 20 с.</p> <p>3. Белецька І. Вплив організованого вільного часу на становлення особистості учня / Белецька І., Гаміна Т. // Соц. педагогіка: теорія і практика. 2007. № 3. С. 30–33. Бойко О. П. Белецька І. В. Сучасна соціокультурна ситуація у сфері дозвілля молоді / І. В. Белецька // Вісн. Луган. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. 2010. № 9. С. 71–76.</p> <p>4. Максимовська Н. О. Сучасний стан дозвіллевої сфери в Україні: соціально-педагогічний аспект / Н. О. Максимовська // Вісн. Харків. держ. акад. культури : зб. наук. пр. / за заг. ред. В. М. Шейка. Харків, 2010. Вип. 33. С. 264–272.</p>	2	2
6.	<p>Педагогічний потенціал дозвілля в умовах нової соціокультурної реальності (Тема 3.2.)</p> <p>1. Дозвілля в системі життєвих цінностей сучасної людини.</p> <p>2. Особливості соціалізації особистості в дозвіллевих установах.</p> <p>3. Роль українського фольклору, традицій у вихованні дітей та підлітків.</p> <p>4. Особливості масової роботи з різними категоріями населення.</p> <p>5. Напрями, форми, методи соціально-педагогічної діяльності у сфері дозвілля.</p> <p>6. Проблема доцільності відродження національної моделі проведення вільного часу та культурно-дозвіллевої діяльності.</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела:</i></p> <p>1. Бочелюк В. Й. Дозвіллезнавство : навч. посіб. / В. Й. Бочелюк,</p>	2	

	<p>В. В. Бочелюк. Київ : Центр навч. літ., 2006. 208 с.</p> <p>2. Бабенко Н. Б. Соціологія вільного часу і дозвілля : навч. посіб. / Н. Б. Бабенко. К. : ДАКККиМ, 2006. 196 с.</p> <p>3. Балахтар В. В. Педагогічні засади організації дозвілля дітей та підлітків у системі позашкільної освіти в Україні (1960–1991 рр.) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.01 „Загальна педагогіка та історія педагогіки» / Балахтар Валентина Візиторівна; Прикарпат. нац. ун-т ім. В. Стефаника. Івано-Франківськ, 2010. — 20 с.</p> <p>4. Максимовська Н. О. Сучасний стан дозвіллевої сфери в Україні: соціально-педагогічний аспект / Н. О. Максимовська // Вісн. Харків. держ. акад. культури : зб. наук. пр. / за заг. ред. В. М. Шейка. Харків, 2010. Вип. 33. С. 264–272.</p> <p>5. Сидор І. П. Соціокультурні технології в організації дозвілля / Сидор І. П. // Вісник Черкського університету імені Богдана Хмельницького. Серія : Педагогічні науки. Черкаси, 2009. — Вип. 144. С. 146–149.</p>		
7.	<p>Соціокультурні технології в сфері дозвілля (Тема 3.3.)</p> <p>1. Педагогічна сутність вільного часу та культурного дозвілля.</p> <p>2. Дозвілля в системі життєвих цінностей сучасної людини.</p> <p>3. Особливості соціалізації особистості в дозвіллевих установах.</p> <p>4. Роль українського фольклору, традицій у вихованні дітей та підлітків.</p> <p>5. Особливості масової роботи з різними категоріями населення.</p> <p>6. Напрями, форми, методи соціально-педагогічної діяльності у сфері дозвілля.</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела:</i></p> <p>1. Бабенко Н. Б. Соціологія вільного часу і дозвілля : навч. посіб. / Н. Б. Бабенко. К. : ДАКККиМ, 2006. 196 с.</p> <p>2. Бойко О. П. Культура дозвілля в суспільстві ризику : монографія / О. П. Бойко. Суми : УАБС НБУ, 2011. — 285 с.</p> <p>3. Бочелюк В. Й. Дозвіллезнавство : навч. посіб. / В. Й. Бочелюк, В. В. Бочелюк. Київ : Центр навч. літ., 2006. — 208 с.</p> <p>4. Максимовська Н. О. Сучасний стан дозвіллевої сфери в Україні: соціально-педагогічний аспект / Н. О. Максимовська // Вісн. Харків. держ. акад. культури : зб. наук. пр. / за заг. ред. В. М. Шейка. Харків, 2010. Вип. 33. С. 264–272.</p> <p>5. Сидор І. П. Соціокультурні технології в організації дозвілля / Сидор І. П. // Вісник Черкаського університету імені Богдана Хмельницького. Серія : Педагогічні науки. Черкаси, 2009. Вип. 144. С. 146–149.</p>		2

4.3. Організація самостійної роботи студентів

Модуль 1. Теоретико-методологічні основи культурології дозвілля

Тема 1. Культура дозвілля: предмет, завдання, зміст

Зміст завдань для самостійної роботи студентів та форми звітності

1. Письмово. Навести приклади дефініцій понять “культура” і “дозвілля”.

2. Створити таблицю “Характеристика дозвілля і дозвіллевої діяльності” за наступними розділами: поняття, концепції, структура, принципи, функції, види.

3. Скласти план усної відповіді на тему “Принципи культури дозвілля”.

Рекомендовані інформаційні джерела:

1. Бочелюк В. Й. Дозвіллезнавство : навч. посіб. / В. Й. Бочелюк, В. В. Бочелюк. — Київ : Центр навч. літ., 2006. — 208 с.
2. Максимовська Н. О. Наукові засади розвитку соціальної педагогіки дозвілля / Н. О. Максимовська // Освіта та педагогічні науки. — 2012. — № 5/6. — С. 37–42. 337.
3. Петрова І. В. Історія дозвілля: проблеми періодизації / І. В. Петрова // Вісн. Держ. акад. кер. кадрів культури і мистецтв. — 2009. — № 4. — С. 39–43.
4. Матеріали лекції.

Тема 2. Історія та сучасний стан розвитку сфери дозвілля як складової соціокультурного простору

Зміст завдань для самостійної роботи студентів та форми звітності

1. Дослідити розвиток дозвілля в контексті різних наукових галузей за кордоном.
2. Визначити соціальну сутність дозвілля — обговорення на семінарі.
3. Письмово — Роль дозвілля в житті людини.

Рекомендовані інформаційні джерела:

1. Бочелюк В. Й. Дозвіллезнавство : навч. посіб. / В. Й. Бочелюк, В. В. Бочелюк. — Київ : Центр навч. літ., 2006. — 208 с.
2. Кірсанов В. В. Теоретико-методологічні та методичні засади педагогічної діагностики організації дозвілля : монографія / В. В. Кірсанов. — Київ : Альтпрес, 2006. — 352 с.
3. Кэндо Т. Досуг и популярная культура в динамике и развитии / Т. Кэндо // Личность. Культура. Общество. — 2000. — Т. 2, вып. 1. — С. 283–308.
4. Максимовська Н. О. Наукові засади розвитку соціальної педагогіки дозвілля / Н. О. Максимовська // Освіта та педагогічні науки. — 2012. — № 5/6. — С. 37–42. 337.
5. Петрова І. В. Історія дозвілля: проблеми періодизації / І. В. Петрова // Вісн. Держ. акад. кер. кадрів культури і мистецтв. — 2009. — № 4. — С. 39–43.
6. Стеббинс Р. А. Свободное время: к оптимальному стилю досуга (взгляд из Канады) / Р. А. Стеббинс // Социол. исслед. — 2002. — № 11. — С. 92–99.
7. Стрельцов Ю. А. Культурология досуга / Ю. А. Стрельцов. — М. : МГУКИ, 2003. — 413 с.

Модуль 3. Культурологічні характеристики основних видів і форм дозвіллевої діяльності

Тема 1. Особливості культурно-дозвіллевої діяльності з різними категоріями населення

Зміст завдань для самостійної роботи студентів та форми звітності

1. Скласти таблицю “Характеристика різних категорій потенційних учасників культурно-дозвіллевої діяльності” за наступними розділами: за місцем проживання, віком, професією, соціальним станом, уподобаннями.
2. Письмово. Навести приклади 5-6 культурно-дозвіллевих форм роботи з дітьми та підлітками.
3. Розробити план доповіді на тему “Аматорські об’єднання та їх характеристика”, “Види і жанри самодіяльної творчості”, “Клуби за інтересами як вид індивідуальної і колективної діяльності у вільний час”, “Формальні і неформальні об’єднання” (одна тема на вибір)..
4. Письмова робота на тему “Дитяча та молодіжна субкультура”.

Рекомендовані інформаційні джерела

1. Бабенко Н. Б. Соціологія вільного часу і дозвілля : навч. посіб. / Н. Б. Бабенко. — К. : ДАКККіМ, 2006. — 196 с.

2. Балахтар В. В. Педагогічні засади організації дозвілля дітей та підлітків у системі позашкільної освіти в Україні (1960–1991 рр.) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.01 „Загальна педагогіка та історія педагогіки» / Балахтар Валентина Вікторівна ; Прикарпат. нац. ун-т ім. В. Стефаника. — Івано-Франківськ, 2010. — 20 с.
3. Белецька І. Вплив організованого вільного часу на становлення особистості учня / Белецька І., Гаміна Т. // Соц. педагогіка: теорія і практика. — 2007. — № 3. — С. 30–33. Бойко О. П. Белецька І. В. Сучасна соціокультурна ситуація у сфері дозвілля молоді / І. В. Белецька // Вісн. Луган. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. — 2010. — № 9. — С. 71–76.
4. Максимовська Н. О. Сучасний стан дозвіллевої сфери в Україні: соціально-педагогічний аспект / Н. О. Максимовська // Вісн. Харків. держ. акад. культури : зб. наук. пр. / за заг. ред. В. М. Шейка. — Харків, 2010. — Вип. 33. — С. 264–272.
5. Скляр С. Ю. Соціокультурні трансформації дозвіллевого простору молоді в умовах суспільних перетворень в Україні / С. Ю. Скляр // Соціальні технології. — 2010. — № 10. — С. 206–214.
6. Цимбалюк Н. М. Інституціональна модернізація культурно-дозвіллевої сфери в Україні : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра соціол. наук : спец. 22.00.04 / Цимбалюк Наталія Миколаївна ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. — Київ, 2005. — 40 с.
7. Тадля О. М. Організація дозвілля студентської молоді в умовах діяльності клубних об'єднань / О. М. Тадля // Актуальні проблеми історії, теорії та практики художньої культури : зб. наук. пр. / Нац. акад. кер. кадрів культури і мистецтв, Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. — Київ, 2010. — Вип. 24. — С. 222–227.

Тема 3. Соціокультурні технології в сфері дозвілля

Зміст завдань для самостійної роботи студентів та форми звітності

1. Розробити таблицю “Типи соціокультурних технологій” за наступними розділами: культуротворчі, рекреаційно-оздоровчі, освітні, рекреаційно-оздоровчі, реабілітаційні, інформаційні, демонстраційні, управлінські та інноваційні технології.
2. Скласти план усної доповіді на тему “Культуротворчі технології”.
3. Письмова робота на тему “Характеристика реабілітаційних методів і форм в сфері дозвілля”.

Рекомендовані інформаційні джерела

1. Бабенко Н. Б. Соціологія вільного часу і дозвілля : навч. посіб. / Н. Б. Бабенко. — К. : ДАКККіМ, 2006. — 196 с.
2. Бойко О. П. Культура дозвілля в суспільстві ризику : монографія / О. П. Бойко. — Суми : УАБС НБУ, 2011. — 285 с.
3. Бочелюк В. Й. Дозвіллезнавство : навч. посіб. / В. Й. Бочелюк, В. В. Бочелюк. — Київ : Центр навч. літ., 2006. — 208 с.
4. Максимовська Н. О. Сучасний стан дозвіллевої сфери в Україні: соціально-педагогічний аспект / Н. О. Максимовська // Вісн. Харків. держ. акад. культури : зб. наук. пр. / за заг. ред. В. М. Шейка. — Харків, 2010. — Вип. 33. — С. 264–272.
5. Сидор І. П. Соціокультурні технології в організації дозвілля / Сидор І. П. // Вісник Черкського університету імені Богдана Хмельницького. Серія : Педагогічні науки. — Черкаси, 2009. — Вип. 144. — С. 146–149.

V. Контроль якості знань студентів

Система оцінювання результатів успішності засвоєння знань, умінь, комунікацій, автономності та відповідальності студентів з навчальної дисципліни включає поточний, модульний та семестровий контролю якості результатів навчання. Підсумкова оцінка студента із вивчення дисципліни визначається за 100 бальною шкалою. Вона складається з сумарної оцінки рейтингу з навчальної роботи студента впродовж семестру – 60 балів і рейтингу з атестації (екзамен) – 40 балів.

5.1. Форми і методи поточного контролю:

- методи усного контролю: індивідуальне та фронтальне опитування, співбесіда, усна презентація виконаних завдань;
- методи письмового контролю: письмова робота, тексти доповідей;
- методи самоконтролю: самостійне оцінювання своїх знань, самоаналіз.

Поточний контроль здійснюється упродовж семестру під час проведення лекційних та семінарських занять і оцінюється сумою набраних балів за темами (максимальна сума – 60 балів).

При виставленні студентам балів оцінюється: відвідування навчальних занять, рівень засвоєння теоретичних знань, практичних умінь і навичок з тем, включених до змістових модулів; якість виконання самостійних завдань; активність на заняттях.

Під час виставлення балів студентам враховується: своєчасність та якість виконання навчальних завдань; повноту та обсяг їх виконання; самостійність виконання; творчий підхід у виконанні завдань; ініціативність у навчальній діяльності. Загальна оцінка за модуль (результати поточного контролю) визначається як сума балів за всіма темами модуля.

5.2. Форми і методи підсумкового контролю: письмовий екзамен.

Під час підсумкового контролю проводиться письмовий екзамен. За результатами екзамену визначається рівень і якість засвоєння навчального матеріалу студентами з дисципліни.

За результатами поточного контролю та екзамену виставляється підсумкова оцінка. Підсумкова оцінка складає 100 балів (максимальний бал). Розраховується як проста сума балів за результатами поточного контролю й іспиту. Розподіл балів, які отримують студенти у підсумковому контролі. У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів у підсумковому контролі застосовуються такі методи:

- методи письмового контролю: письмовий екзамен;
- методи самоконтролю: уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Навчальні досягнення студентів із дисципліни «Культурологія дозвілля» оцінюються на основі діючої в університеті модульно-рейтингової системи, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь, навичок та компетентностей.

Поточний контроль здійснюється упродовж семестру під час проведення лекційних, семінарських, практичних, лабораторних занять і виконання самостійної роботи та оцінюється сумою набраних балів за всіма темами. Контроль академічної успішності охоплює поточну успішність з врахуванням присутності, рівня активності на заняттях, якості виступів, повідомлень й підготовки колективних та індивідуальних творчих завдань, а також передбачає проведення модульних контрольних робіт (тестування) за кожним модулем курсу (у разі їх включення до навчального навантаження викладача) та підсумкові показники якості письмових відповідей студентів на питання екзаменаційних білетів.

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи: *методи усного контролю*: індивідуальне та фронтальне опитування, співбесіда; *методи письмового контролю*: письмова робота; модульне письмове тестування; підсумкове письмове тестування; *методи самоконтролю*: уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

5.3. Критерії оцінювання знань студентів

Контроль успішності студентів проводить відповідно до вимог навчальної та робочої програм дисципліни. Види поточного і підсумкового контролю передбачають врахування таких критеріїв:

- 1) рівень володіння категоріальним апаратом дисципліни, її основними закономірностями;
- 2) рівень сформованості теоретичних психологічних знань з актуальної проблематики дисципліни;

3) рівень психологічної обізнаності та вмінь вирішувати психологічними методами та прийомами задачі особистісного і професійного розвитку для забезпечення успішної педагогічної діяльності.

Форми та методи поточного і підсумкового контролю.

Поточна успішність оцінюється максимально 60 балів, екзамен — максимально 40 балів. За результатами поточного модульного контролю та екзамену виставляється підсумкова оцінка — максимально 100 балів.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний контроль							Сума
Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2		Змістовий модуль 3		Змістовий модуль 4	
T1	T2	T1	T2	T1	T2		
15	15	15	15	15	15	10	
30		30		40			100

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного контролю

№ п/п	Вид поточного і підсумкового контролю	Кількість робіт	Коефіцієнт (вартість) виду	Результат
1.	Усна відповідь	6	5	30
2.	Самостійна робота	4	10	40
3.	МКР	3	10	30
Підсумковий рейтинговий бал:				100

VI. Навчально-методична карта дисципліни

ВСЬОГО – 90 год., з них: лекції – 18 год., семінарів - 12 год., самостійна робота – 60 год.

Тиждень	I	I I	III	IV	V	VI	V I	V II	IX	X	X I	X I I	XII I	XIV	XV	X V I	XVII	XVIII	XI X
Назви модулів	Модуль 1. Теоретико-методологічні основи культурології дозвілля (30 балів)						Модуль 2. Трансформація сфери дозвілля в епоху глобалізації (30 балів)						Модуль 3. Культурологічні характеристики основних видів і форм дозвілдової діяльності (40 балів)						
Теми лекцій	Л. 1 (2 год) Культура		Л.2 (4 год.) Історія та сучасний		Л. 3 (2 год.) Культурна глобалізація		Л. 4 (2 год.) Культурно-дозвіллева		Л. 5 (2 год.) Особливості культурно-		Л. 6 (2 год) Педагогічний		Л. 7 (4 год.) Соціокультурні технології в						

	а дозвілля : предмет, завдання, зміст	стан розвитку сфери дозвілля як складової соціокультурного простору	та її вплив на культуру дозвілля	діяльність як сфера державної політики	дозвіллевої діяльності з різними категоріями населення	потенціал дозвілля в умовах нової соціокультурної реальності	сфері дозвілля
Теми семінарів	С. 1 (2 год.) Культура дозвілля : предмет, завдання, зміст 5 балів	С. 2 (2 год.) Історія та сучасний стан розвитку сфери дозвілля як складової соціокультурного простору 5 балів	С. 3 (2 год.) Культурна глобалізація та її вплив на культуру дозвілля 5 балів	С.4 (2 год.) Культурно-дозвіллева діяльність як сфера державної політики 5 балів	С.5 (2 год.) Особливості культурно-дозвіллевої діяльності з різними категоріями населення 5 балів	С.6 (2 год.) Педагогічний потенціал дозвілля в умовах нової соціокультурної реальності 5 балів	
Самостійна робота	Самостійна робота 1		Самостійна робота 2		Самостійна робота 3		
	10 балів		10 балів		20 балів		
Види контролю	Модульний контроль – 10 балів		Модульний контроль – 10 балів		Модульний контроль – 10 балів		
Форма контролю	Залік – 100 балів						

VII. Основні й допоміжні інформаційні джерела для вивчення курсу

Основні:

1. Бабенко Н. Б. Соціологія вільного часу і дозвілля : навч. посіб. Н. Б. Бабенко. Київ : ДАКККиМ, 2006. 196 с.
2. Бойко О. П. Культура дозвілля в суспільстві ризику : монографія. Суми : УАБС НБУ, 2011. 285 с.
3. Бочелюк В. Й. Дозвіллезнавство : навч. посіб. / В. Й. Бочелюк, В. В. Бочелюк. Київ : Центр навч. літ., 2006. 208 с.
4. Іванова Л. А. Професійна підготовка педагогів-організаторів: теорія і практика педагогічного проектування : монографія / За заг. редакцією доц. І. М. Мельникової. Оренбург : ОДІМ, 2008. 248 с.
5. Карпова Л. О. Просвітництво на теренах України ХІХ ст. : історіографічний досвід / Л. О. Карпова. *Актуальні питання культурології* : зб. наук. пр. / Рівнен. держ. гуманітар. ун-т. Рівне, 2012. Вип. 12. С. 51–55.
6. Кірсанов В. В. Теоретико-методологічні та методичні засади педагогічної діагностики організації дозвілля : монографія / В. В. Кірсанов. Київ : Альтпрес, 2006. 352 с.
7. Максимовська Н. О. Наукові засади розвитку соціальної педагогіки дозвілля / Н. О. Максимовська. *Освіта та педагогічні науки*. 2012. № 5/6. С. 37–42. 337.
8. Максимовська Н. О. Сучасний стан дозвіллевої сфери в Україні: соціально-педагогічний аспект. *Вісн. Харків. держ. акад. культури* : зб. наук. пр. / за заг. ред. В. М.

Шейка. Харків, 2010. Вип. 33. С. 264–272.

9. Петрова І. В. Особливості функціонування сфери дозвілля як соціально-культурного явища у другій половині ХХ ст. *Вісн. Держ. акад. кер. кадрів культури і мистецтв.* 2011. № 2. С. 51–55.

10. Петрова І. В. Становлення та розвиток дозвілля як соціально-культурного явища в Україні: 20-ті роки ХХ ст. *Вісн. Держ. акад. кер. кадрів культури і мистецтв.* 2009. № 2. С. 34–38.

11. Петрова І. В. Дозвілля у теоретичних рефлексіях : монографія. Київ : НАКККиМ, 2012. 296 с.

12. Петрова І. В. Історія дозвілля: проблеми періодизації. *Вісн. Держ. акад. кер. кадрів культури і мистецтв.* 2009. № 4. С. 39–43.

13. Петрова І. В. Розвиток дозвілля як соціально-культурного явища у ХІХ ст. *Українська культура : минуле, сучасне, шляхи розвитку : наук. зап. Рівнен. держ. гуманітар. ун-ту : зб. наук. пр.* Рівне, 2011. Вип. 17, т. 2.

14. Пішун С. Г. Сутність категорії дозвілля в теоретичних дослідженнях. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах : зб. наук. пр. / Класич. приват. ун-т. Запоріжжя, 2009. Вип. 4. С. 419–425.*

15. Скляр С. Ю. Соціокультурні трансформації дозвіллевого простору молоді в умовах суспільних перетворень в Україні. *Соціальні технології.* 2010. № 10. С. 206–214.

16. Цимбалюк Н. М. Інституціональна модернізація культурно-дозвіллевої сфери в Україні : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра соціол. наук : спец. 22.00.04 / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. Київ, 2005. 40 с.

Електронні ресурси:

17. Петрова І. Семантико-етимологічний аналіз дозвілля: культурологічний аспект [Електронний ресурс]. Режим доступу: www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Pki/2009_25/Petrova_I.V.pdf.

Допоміжні:

1. Балахтар В. В. Педагогічні засади організації дозвілля дітей та підлітків у системі позашкільної освіти в Україні (1960–1991 рр.) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.01 „Загальна педагогіка та історія педагогіки» / Балахтар Валентина Вікторівна ; Прикарпат. нац. ун-т ім. В. Стефаника. Івано-Франківськ, 2010. 20 с.

2. Белецька І. Вплив організованого вільного часу на становлення особистості учня. *Соц. педагогіка: теорія і практика.* 2007. № 3. С. 30–33.

3. Белецька І. В. Сучасна соціокультурна ситуація у сфері дозвілля молоді. *Вісн. Луган. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка.* 2010. № 9. С. 71–76.

4. Любченко О. М. Парк в контексті дозвіллево-розважальних парадигм європейської культури : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. культурології : спец. 26.00.01 „Теорія та історія культури. Київ. нац. ун-т культури та мистецтв. Київ, 2011. 21 с.

5. Максимчук Ю. В. Естетичне виховання студентської молоді у процесі клубної роботи : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.07 „Теорія та методика виховання. Херсон. держ. ун-т. Херсон, 2004. 20 с.

6. Поліщук Ю. Й. Соціально-педагогічна діяльність сучасних громадських молодіжних об'єднань в Україні : [монографія]. за ред. Н. Г. Ничкала. Тернопіль : ТИПУ, 2005. 432 с.

7. Романовська Л. І. Соціально-педагогічна підтримка діяльності дитячих громадських об'єднань України : історія і сучасність : монографія. Вінниця : Меркьюрі-Поділля, 2012. 420 с.

8. Сидор І. П. Соціокультурні технології в організації дозвілля. *Вісник Черкського університету імені Богдана Хмельницького.* Серія : Педагогічні науки. Черкаси, 2009. Вип. 144. С. 146–149.

9. Сидор І. П. Упровадження нових технологій в організацію дозвіллевої діяльності

студентів вищих навчальних закладів України. *Наук. вісн. Ужгород. нац. ун-ту. Сер. Педагогіка. Соціальна робота.* 2009. № 16/17. С. 174–176.

10. Скрипник Л. В. Фізична рекреація у сфері дозвілля української молоді. *Природа Західного Полісся та прилеглих територій.* 2012. № 9. С. 370–374.

11. Тадля О. М. Організація дозвілля студентської молоді в умовах діяльності клубних об'єднань. *Актуальні проблеми історії, теорії та практики художньої культури* : зб. наук. пр. *Нац. акад. кер. кадрів культури і мистецтв*, Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. Київ, 2010. Вип. 24. С. 222–227.